Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Intrekking van de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 april 2021 houdende de goedkeuring van het ontwerp van samenwerkingsakkoord over de ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte en de verwerking van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen

Samenvatting

De voorliggende nota omvat de aanpak om het huidige papieren proces van de aangifte van de verkiezingsuitgaven te digitaliseren voor de lokale en provinciale verkiezingen van 2024. Daarmee wordt, zoals opgenomen in de Beleidsnota van de minister bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, uitvoering gegeven aan resolutie 1903 die door het Vlaams Parlement op 24 april 2019 werd aangenomen en waarin de Vlaamse Regering wordt verzocht een onderzoek te voeren naar:

- de ontwikkeling van een softwaretoepassing voor een volledige digitale aangifte van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen;
- het wegnemen van wettelijke of decretale obstakels voor de digitale aangifte en;
- de vereenvoudiging van deze aangiften.

Omwille van kostenefficiëntie en een eenvormig gebruik bij de verschillende in dit land georganiseerde verkiezingen, was de doelstelling om één digitale toepassing te ontwikkelen in samenwerking met de andere overheden die verkiezingen organiseren in ons land door middel van een samenwerkingsakkoord.

Op 30 april 2021 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van samenwerkingsakkoord over de ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte en de verwerking van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen goed. De andere regeringen hebben tot op heden nog geen beslissing genomen over de deelname aan het samenwerkingsakkoord. Door het uitblijven van een beslissing van de andere overheden en de timing van het doorlopen van een mededingingsprocedure met onderhandeling zoals opgenomen in het ontwerp van samenwerkingsakkoord bestaat het risico dat de digitale toepassing niet tijdig klaar zal zijn voor de lokale en provinciale verkiezingen in oktober 2024. De goedkeuring van het ontwerp van samenwerkingsakkoord wordt ingetrokken zodat het Vlaams Gewest op eigen initiatief een overheidsopdracht kan plaatsen via de geijkte procedures.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur
Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
Beleidsdoelstelling: Organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024
Zie de beleidsnota: "3.2. OD We organiseren de lokale en provinciale verkiezingen van oktober 2024"

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het Vlaams Parlement stemde op 24 april 2019 de resolutie 1903 waarin het de Vlaamse Regering verzoekt een onderzoek te voeren naar:

- de ontwikkeling van een softwaretoepassing voor een volledige digitale aangifte van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen;
- het wegnemen van wettelijke of decretale obstakels voor de digitale aangifte;
- de vereenvoudiging van deze aangiften.

Tijdens de gedachtewisseling in de commissie binnenlands bestuur over het evaluatierapport van de lokale en provinciale verkiezingen van 2018 wordt verwezen naar de resolutie 1903 en opnieuw gevraagd naar een gebruiksvriendelijk digitaal alternatief voor de papieren aangifte van de verkiezingsuitgaven.

Op 30 april 2021 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van samenwerkingsakkoord over de ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte en de verwerking van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen goed.

2. INHOUD

Het bedrag dat individuele kandidaten, lijsten en politieke partijen kunnen uitgeven voor hun verkiezingscampagne wordt tijdens de sperperiode beperkt en is vastgelegd in deel 4, titel 1 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet. Om de controle op deze uitgaven te kunnen verzekeren, is elke politieke partij, lijst en kandidaat verplicht om de door hen gedane verkiezingsuitgaven aan te geven, evenals de herkomst van de geldmiddelen waarmee zij deze uitgaven gefinancierd hebben. Deze aangifte gebeurde voor de lokale en provinciale verkiezingen in 2018 op papier, wat resulteerde in een vermijdbare papierberg aan formulieren. Op 30 april 2021 gaf de Vlaamse Regering haar principieel akkoord over de digitalisering van dit proces. De output die nodig is om dit doel te bereiken bestaat uit drie complementaire luiken:

- juridisch luik: nodige aanpassingen aan het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet (LPKD). De aanpassingen aan het LPKD zullen voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering samen met de overige aanpassingen aan het LPKD.
- praktisch luik: ontwikkeling van een softwaretoepassing met verschillende toegangsrechten per entiteit en per gebruiker;
- communicatieluik: informeren van gebruikers.

Aangezien de verplichting tot het aangeven van de verkiezingsuitgaven ook geldt voor de partijen, lijsten en kandidaten die opkomen voor de lokale en provinciale verkiezingen in de andere gewesten, alsook voor de partijen en kandidaten die opkomen voor de verkiezingen voor de Kamer, de gewest-

en gemeenschapsparlementen en het Europees Parlement, was de doelstelling om een softwaretoepassing te ontwikkelen met de andere organiserende overheden van deze verkiezingen. Op 30 april 2021 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het ontwerp van samenwerkingsakkoord over de ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte en de verwerking van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen. De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen werd er mee gelast om:

- het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord te ondertekenen, samen met de federale staat en de deelstaten die dat wensen, na overleg in het Overlegcomité;
- de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gezamenlijke overheidsopdracht uit te schrijven op basis van artikel 38, §1, 1°, b) en c), van de wet "Overheidsopdrachten" van 17 juni 2016, zodra de federale staat en de deelstaten die dit wensen, dit akkoord ondertekend hebben.

Maart 2022 werd gemarkeerd als het cruciale tijdstip waarop de ontwikkeling een doorstart moest nemen. Mochten er in maart 2022 geen afdoende offertes zijn of geen akkoord bereikt worden tussen de overheden over de keuze van de ontwikkelaar, dan is er nog de mogelijkheid om uit het gemeenschappelijk traject te stappen en de ontwikkeling op te starten binnen Vlaanderen.

De andere regeringen hebben tot op heden nog geen beslissing genomen over de deelname aan het samenwerkingsakkoord. Het uitblijven van een beslissing heeft tot gevolg dat het samenwerkingsakkoord nog niet is goedgekeurd op het overlegcomité en dat ook de aankondiging van de overheidsopdracht niet kan gebeuren. De gekozen plaatsingsprocedure is een mededingingsprocedure met onderhandeling die een gemiddelde doorlooptijd heeft van 9 à 12 maanden. Gelet op de samenwerking tussen verschillende aanbestedende overheden kan de doorlooptijd mogelijks langer zijn. Door het uitblijven van een beslissing van de andere overheden over de deelname aan het samenwerkingsakkoord en de timing van het doorlopen van een mededingingsprocedure met onderhandeling bestaat het risico dat de digitale toepassing niet tijdig klaar zal zijn voor de lokale en provinciale verkiezingen in oktober 2024. Een gezamenlijk project conform het ontwerp van het samenwerkingsakkoord is niet langer haalbaar.

De Vlaamse Regering blijft streven naar samenwerking met de andere overheden en blijft een grote voorstander van gezamenlijke projecten die een meerwaarde betekenen. De organisatie van de verschillende verkiezingen bevat immers meerdere raakvlakken. De intrekking van deze beslissing belet niet dat er in de toekomst, naast de bestaande samenwerkingsverbanden, nieuwe gezamenlijke projecten worden opgestart om tot efficiënte en gebruiksvriendelijke oplossingen voor de gebruiker te komen. Het dialoogmodel blijft voorop staan.

De ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de lokale en provinciale verkiezingen in 2024 blijft wel essentieel. Het Vlaams Gewest zorgt voor de plaatsing van een overheidsopdracht voor de ontwikkeling van de digitale toepassing via de geijkte procedures.

Het stopzetten van het gezamenlijk project heeft tot gevolg dat de doelstelling van een eenvormig gebruik van dezelfde toepassing bij de verschillende in dit land georganiseerde verkiezingen niet wordt bereikt. Dit wordt genuanceerd door het feit dat ook bij een gezamenlijk project er inhoudelijke verschillen zijn op basis van de regelgeving. Desalniettemin wordt de ontwikkeling van de digitale toepassing minder complex: er moet geen rekening worden gehouden met de verschillende regelgeving, er is enkel afstemming nodig met de Vlaamse controle-instanies en er is geen afstemming meer

vereist met andere overheden. Bovendien kan de Vlaamse overheid door op eigen initiatief een overheidsopdracht te plaatsen gebruik maken van de diensten van het facilitair bedrijf (bijvoorbeeld een raamovereenkomst).

Ten slotte heeft het stopzetten van een gezamenlijk digitaliseringsproject tot gevolg dat niet alle aangiften van de verkiezingsuitgaven voor de lokale en provinciale verkiezingen in het Vlaams Gewest gedigitaliseerd kunnen worden. Als een politieke partij opkomt in meer dan één gewest of ook opkomt voor de OCMW-raadsverkiezingen[1], gebruikt de politieke partij niet de Vlaamse digitale toepassing, maar het door federale opgestelde gemeenschappelijk formulier op basis van een protocolakkoord tussen de gewesten. Aangezien de meeste politieke partijen opkomen in meer dan één gewest, heeft de digitalisering van de aangifte van politieke partijen geen meerwaarde als dit niet gebeurt voor alle lokale en provinciale verkiezingen in België. Daarnaast is ook de digitalisering van de aangifte van de kandidaten die opkomen voor de OCMW-raadsverkiezingen[2] niet mogelijk vermits de Vlaamse decreetgever niet bevoegd is om de regelgeving[3] inzake verkiezing van de OCMW-raad te wijzigen. In de praktijk gaat om de minderheid van de kandidaten.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

De intrekking van de beslissing tot goedkeuring van het ontwerp van samenwerkingsakkoord zelf brengt geen kosten met zich mee. Niettemin heeft deze beslissing een budgettaire impact voor de ontwikkeling van de digitale toepassing voor de verkiezingsuitgaven. Enerzijds zal de ontwikkeling van de digitale toepassing eenvoudiger zijn. Anderzijds kunnen de kosten niet gedeeld worden met andere overheden. De definitieve en precieze kosten zullen pas duidelijk worden nadat de offertes zijn ingediend. Hieronder volgt een budgettaire inschatting op basis van de technische vereisten. Gemakshalve staan de aanpassingen t.a.v. het eerder goedgekeurde budget in blauw met een toelichting.

	Man-dagen	Korte omschrijving	Raming (euro)
Algemene kosten			
Architectuur & technische set-up	~~75~~ 70	Opzet servers en databases, schaalbaarheid, datamodellering, onboarding authenticatie FAS, enz.	~~75.000~~ 70.000
Niet-functionele tests	33	Penetretion test, performance tests, security-auit, webtoegankelijkheid	33.000
Ontwikkeling			

[1] OCMW-raadsverkiezingen in Voeren, Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

[2] OCMW-raadsverkiezingen in Voeren, Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

[3] Art. 2 KB 26 augustus 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren.

Configuratie van een verkiezing	~~103~~ 75	Analyse en development gebruik en visualisatie soort verkiezingen, soorten gebruikers, ~~rekenregels,~~ enz. *Toelichting aanpassing: -28 mandagen doordat de ontwikkeling minder complex wordt.*	~~103.000~~ 75.000
Import van data kandidaten, gemandateerden en leden controle-instanties	25	Analyse en development importmodule (automatische) upload bestaande gegevens (data kandidaten, ~~maximumbedragen,~~ leden van controle-instanties, ...), enz.	25.000
~~Notificeren van indieners~~	~~45~~ 0	~~Development verzending van berichten aan indieners, enz.~~ *Toelichting aanpassing: voor de lokale en provinciale verkiezingen in het Vlaams gewest is hier geen nood aan.*	~~45.000~~
Ingave van de verkiezingsuitgaven	~~80~~ 75	Analyse en development module voor input van aangiften, enz. Toelichting aanpassing: - 5 mandagen doordat de ontwikkeling minder complex wordt.	~~80.000~~ 75.000
~~Verwerking van de ingevoerde uitgaven~~	~~65~~	~~Analyse en development module voor opmaak rapporten/verslagen rechtbanken~~ *Toelichting aanpassing: voor de lokale en provinciale verkiezingen in het Vlaams gewest is hier geen nood aan.*	~~65.000~~
Weergavescherm van aangiften (inzage)	60	Analyse en development module voor resultaatweergave van ingevoerde aangiften voor organiseren inzage, analyse en development afscherming privacy - gegevens, toegang controle-instanties enz.	60.000
Kosten voor integratie en testen van ACM/IDM	/		20.000
Medewerking bij de organisatie van een dry-run	/		5000
BTW	/	Btw-tarief van 21%	76.230
Totaal mandagen	**/**	**1000 euro/mandag**	~~486.000~~ **439.230**

Voor de begroting van de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen in 2024 werd reeds een bedrag van 179.000 euro (30,28% van het totale bedrag in geval van een gezamenlijk project) gereserveerd voor de digitalisering van de aangifte verkiezingsuitgaven. Het stopzetten van het gezamenlijk project betekent dat er een geraamde meerkost is van 260.230 euro. Deze meerkost kan opgevangen worden door de beschikbare kredieten voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen in 2024.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 17 juni 2022.

Begrotingsakkoord

////////////

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd ontvangen op 04 07 2022.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van samenwerkingsakkoord van beslissing heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen. De lokale en provinciale besturen zijn geen betrokkene in de aangifteprocedure van de verkiezingsuitgaven.

4. VERDER TRAJECT

Het doel is om in het najaar van 2023 te beschikken over een stabiele en operationele toepassing. Dit betekent dat de toepassing ontwikkeld, getest, waar nodig aangepast en goed bevonden werd door een aantal eindgebruikers. Hierdoor creëren we een buffer en hebben we voldoende tijd om de betrokken gebruikers (kandidaten, controle-instanties) te informeren. Voor de ontwikkeling van de digitale toepassing wordt een overheidsopdracht geplaatst via de geijkte procedures.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar goedkeuring van 30 april 2021 aan het ontwerp van samenwerkingsakkoord over de ontwikkeling van een digitale toepassing voor de aangifte en de verwerking van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen in te trekken.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlage

1° advies van de Inspectie van Financiën

2° akkoord van de minister bevoegd voor begroting